ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 17. martā [1]

Lieta C-127/14

Andrejs Surmačs
pret
Finanšu un kapitāla tirgus komisiju

(Augstākās tiesas (Latvija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Direktīva 94/19/EK — Noguldījumu garantiju sistēma — Noguldījumu garantiju sistēmu neattiecināšana uz dažiem noguldītājiem — Direktīvas 94/19/EK I pielikuma 7. punkts — Jēdzieni "direktors" un "vadītājs" — Būtiska ietekme

1. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Latvijas Republikas Augstākā tiesa uzdod Tiesai trīs prejudiciālus jautājumus par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīvu 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām [2] un, it īpaši, tās I pielikuma 7. punktu.

2. Šīs direktīvas, kura nesen tika pārstrādāta ar Direktīvu 2014/49/ES [3], kurā tika paredzēta tās pakāpeniska atcelšana [4], mērķis bija nodrošināt saskaņotu minimālo banku noguldījumu aizsardzības līmeni, ja tie kļūst nepieejami kredītiestādes krīzes dēļ. Saistībā ar šo tiesisko regulējumu Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā bija paredzēta dalībvalstu iespēja garantijas neattiecināt tostarp uz attiecīgās kredītiestādes direktoru un vadītāju.

3. Šajā lietā uzdotie prejudiciālie jautājumi radās strīdā starp Andreju Surmaču un Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (turpmāk tekstā – "FKTK") par tās lēmumu garantijas neattiecināt uz A. Surmača, kurš par maksātnespējīgu atzītajā Latvijas bankā ieņēma viceprezidenta amatu, noguldījumiem. Šie prejudiciālie jautājumi būtībā ir par to, kā interpretēt divus iepriekš minētos jēdzienus "direktors" un "vadītājs". Lai arī jaunajā tiesiskajā regulējumā, kas ietverts Direktīvā 2014/49, vairs nav paredzēta dalībvalstu iespēja noguldījumu garantijas neattiecināt uz šīm personu kategorijām, minēto jēdzienu interpretācija tomēr ir sistēmiski svarīga, jo noteikums par banku noguldījumu garantijām šobrīd ir iekļauts Vienotajā noteikumu kopumā (*Single Rulebook*) un ir viens no Eiropas Banku savienības elementiem [5].

1 — Oriģinālvaloda – itāļu.

2 — OV L 135, 5. lpp.

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīva 2014/49/ES par noguldījumu garantiju sistēmām (OV L 173, 149. lpp.).

4 — Skat. it īpaši Direktīvas 2014/49 20. un 21. pantu.

5 — Vienotais noteikumu kopums (*Single Rulebook*), kurā ir iekļauts šobrīd Direktīvā 2014/49 paredzētais tiesiskais regulējums par banku noguldījumu garantijām, faktiski ir viens no trīs Eiropas Banku savienības pīlāriem kopā ar Vienoto uzraudzības mehānismu (*Single Supervisory Mechanism*) un Vienoto noregulējuma mehānismu (*Single Resolution Mechanism*). Šajā ziņā ir jāatsaucas uz Padomes 2013. gada 15. oktobra Regulas (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādnēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 63. lpp.), preambulas vienpadsmito un divpadsmito apsvērumu.

I – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Savienības tiesības*

4. No Direktīvas 94/19 preambulas pirmā un otrā apsvēruma izriet, ka, izveidojot banku noguldījumu garantiju sistēmas visās dalībvalstīs un saskaņojot piemērojamo garantiju minimālo līmeni, šīs direktīvas mērķis bija veicināt saskaņotu kredītiestāžu darbības attīstību visā Savienībā, likvidējot visus ierobežojumus tiesībām veikt uzņēmējdarbību un brīvībai sniegt pakalpojumus, vienlaikus paaugstinot banku sistēmas stabilitāti un noguldītāju aizsardzību [6].

5. Šajā nolūkā Direktīvas 94/19 3. pantā ir paredzēts, ka katra dalībvalsts nodrošina, ka tās teritorijā tiek ieviesta viena vai vairākas noguldījumu garantiju sistēmas. Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 7. panta 1. un 1.a punktu dalībvalstis paredz, ka katra noguldītāja noguldījumu kopapjoms jāsedz līdz EUR 100 000, ja noguldījumi nav pieejami [7].

6. Ar Direktīvu 94/19 ieviestā noguldījumu garantiju sistēma paredz dažus izņēmumus. Tas izriet no tās preambulas sešpadsmitā apsvēruma, kurā, no vienas puses, ir noteikts, ka šajā direktīvā paredzētais zemākais garantijas līmenis tomēr nedrīkst atstāt pārāk lielu daļu noguldījumu bez aizsardzības, un, no otras puses, ir precizēts, ka būtu neatbilstīgi ieviest aizsardzības līmeni, kas dažkārt varētu veicināt kredītiestāžu nepareizu vadību.

7. Turklāt atbilstoši šīs direktīvas preambulas astoņpadsmitajam apsvērumam "dalībvalstīm ir jābūt iespējai garantijas, ko paredz noguldījumu garantiju sistēmas, neattiecināt uz dažām īpaši uzskaitītām noguldījumu vai noguldītāju kategorijām, ja tās neuzskata, ka minētajām ir vajadzīga īpaša aizsardzība".

8. Šajā aspektā, pirmkārt, saskaņā ar Direktīvas 94/19 2. pantu garantiju sistēmas neatmaksā dažas noguldījumu kategorijas [8] un, otrkārt, ar šīs pašas direktīvas 7. panta 2. punktu dalībvalstīm ir piešķirtas tiesības noteikt, ka uz dažiem noguldītājiem vai noguldījumiem garantija neattiecas.

9. Direktīvas 94/19 7. panta 2. punktā minētais izņēmumu saraksts ir iekļauts tās I pielikumā. Atbilstoši minētā I pielikuma 7. punktam garantijas var neattiecināt uz "pašas kredītiestādes direktoru, vadītāju, personiski atbildīgu locekļu, personu, kam pieder vismaz 5 % kredītiestādes kapitāla, personu, kas atbild par kredītiestādes uzskaites dokumentu likumos noteikto revīziju veikšanu, un noguldītāju, kam ir līdzīgs statuss citās tās pašas grupas uzņēmējsabiedrībās, noguldījumi[em]".

10. Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvas 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK [9], 3. panta 1. punktā ir ietvertas šādas definīcijas:

"7) "vadības struktūra" ir iestādes struktūra vai struktūras, kas ir norīkotas saskaņā ar valsts tiesību aktiem un kas ir pilnvarotas noteikt iestādes stratēģiju, mērķus un vispārējos darbības virzienus un uzrauga un pārrauga vadības lēmumu pieņemšanu, un tā ietver personas, kas faktiski vada iestādes uzņēmējdarbību;

6 — Skat. Tiesas spriedumu Vācija/Parlaments un Padome (C-233/94, EU:C:1997:231, 13. punkts) un arī Priekšlikuma Padomes direktīvai par noguldījumu garantiju sistēmām (COM(92) 188, galīgā redakcija, OV C 163, 6. lpp.) paskaidrojumu 2. lpp.

7 — 7. pants šādi tika grozīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Direktīvas 2009/14/EK, ar ko Direktīvu 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām groza attiecībā uz seguma līmeni un izmaksas aizkavējumu (OV L 68, 3. lpp.), 1. panta 3. punktu.

8 — Konkrētāk, tie ir noguldījumi, ko citas kredītiestādes noguldījušas savā vārdā un uz sava rēķina, noguldījumi, uz ko attiecas "pašu kapitāla" definīcija, un noguldījumi, kas rodas no darījumiem, kuru sakarā ir pieņemts notiesājošs spriedums krimināllietā par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

9 — OV L 176, 338. lpp.

8) “vadības struktūra kā uzraudzības veicēja” ir vadības struktūra, kas veic lēmumu pieņemšanas uzraudzības un pārraudzības vadību;

9) “augstākā vadība” ir tās fiziskās personas, kas iestādē veic izpildfunkcijas un kas ir atbildīgas un pārskatatbildīgas vadības struktūrai par iestādes ikdienas pārvaldību;

[..]”.

11. Pamatnostādņu par vadības struktūras locekļu un personu, kas pilda pamatfunkcijas, piemērotības novērtēšanu, kuras Eiropas Banku iestāde [10] ir pieņēmusi saskaņā ar Regulas 1093/2010/ES [11] 16. pantu (turpmāk tekstā – “Eiropas Banku iestādes pamatnostādnes”), I sadaļas 2. punktā ir ietvertas šādas definīcijas:

“a. “vadības struktūra” ir kredītiestādes vadības institūcija (vai institūcijas), kas ietver uzraudzības un pārvaldības funkcijas, kurai ir galīgā lēmumu pieņemšanas vara, un tā ir pilnvarota noteikt kredītiestādes stratēģiju, mērķus un vispārējo virzību;

b. “vadības struktūra, kas pilda uzraudzības funkciju” ir vadības struktūra, kura pilda savu uzraudzības funkciju un pārrauga un kontrolē pārvaldības lēmumu pieņemšanu;

c. “loceklis” ir ierosināts vai iecelts vadības struktūras loceklis;

d. “personas, kas pilda pamatfunkcijas” ir tie darbinieki, kuru stāvoklis sniedz tiem būtisku ietekmi pār kredītiestādes virzību, taču kuri nav vadības struktūras locekļi. Personas, kas pilda pamatfunkcijas, var būt būtisku uzņēmējdarbības nozaru, EEZ filiāļu, trešo valstu meitasuzņēmumu, atbalsta un iekšējās kontroles funkciju vadītāji.”

B – *Valsts tiesības*

12. Latvijā noguldījumu garantiju sistēmu regulē Noguldījumu garantiju likums, ar kuru Latvijas tiesību sistēmā ir transponēta Direktīva 94/19.

13. Šī likuma 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka garantētā atlīdzība par noguldījumu piesaistītājā izdarīto noguldījumu ir garantētā noguldījuma apmērā, bet ne vairāk kā EUR 100 000.

14. Savukārt minētā likuma 17. pantā ir uzskaitīti garantēto atlīdzību izmaksas izņēmumi. Atbilstoši šī panta 4. punktam – redakcijā, kura bija spēkā kopš 2009. gada 19. jūnija, – garantētā atlīdzība netiek izmaksāta par “noguldījumiem, ko izdarījuši noguldījumu piesaistītāja akcionāri, kuriem noguldījumu piesaistītājā ir būtiska līdzdalība, padomes un valdes priekšsēdētājs un locekļi, iekšējā audita dienesta vadītājs, sabiedrības kontrolieris un citi noguldījumu piesaistītāja darbinieki, kuri plāno, vada un kontrolē noguldījumu piesaistītāja darbību un atbild par to”.

II – **Fakti, tiesvedība valsts tiesā un prejudiciālie jautājumi**

15. Iesniedzējtiesas iesniegtais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir saistīts ar strīdu, kurš radās pēc Latvijas bankas “Latvijas Krājbanka” maksātnespējas. Ar 2011. gada 21. novembra lēmumu FKTK apturēja finanšu pakalpojumu sniegšanu “Latvijas Krājbankā”, kā arī atstādināja tās valdes un padomes locekļus.

10 — 2012. gada 22. novembra ABE/GL/2012/06 (https://www.eba.europa.eu/documents/10180/106695/EBA_2012_00220000_IT_COR.pdf).

11 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 12. lpp.).

16. Tajā laikā Andrejs Surmačs, pieteicējs iesniedzējtiesā, bankā ieņēma viceprezidenta starptautisko un finanšu tiesību jautājumos amatu. Ieņemtā amata dēļ FKTK ar 2012. gada 5. janvāra lēmumu atbilstoši Latvijas Noguldījumu garantiju likuma 17. panta 4. punktam liedza A. Surmačam tiesības uz garantēto atlīdzību kā noguldījumu piesaistītāja darbiniekam, kurš plāno, vada un kontrolē noguldījumu piesaistītāja darbību un atbild par to.

17. A. Surmačs pārsūdzēja šo FKTK lēmumu Administratīvajā apgabaltiesā, norādot, ka viņa ieņemtais amats esot bijis tikai goda nosaukums bez iespējas izlemt kādus jautājumus, un lūdzot uzlikt FKTK pienākumu atzīt viņu par personu, kam ir tiesības saņemt garantēto atlīdzību.

18. Tomēr Administratīvā apgabaltiesa ar 2013. gada 24. aprīļa spriedumu A. Surmača pieteikumu noraidīja. Šī tiesa uzskatīja, pirmkārt, ka, ievērojot nosaukuma "viceprezidents" nozīmi latviešu valodā, persona, kas ieņem šādu amatu, ir uzskatāma par vienu no vadošajiem iestādes, uzņēmuma vai organizācijas darbiniekiem. Uz šādu statusu izskatāmajā gadījumā netieši norādot tas, ka A. Surmačs ir tieši pakļauts tikai augstākajai kredītiestādes amatpersonai – valdes priekšsēdētājam. Otrkārt, Administratīvā apgabaltiesa norādīja, ka Profesiju klasifikatorā A. Surmača amats ir ietverts grupā "rīkotājdirektori un uzņēmumu vadītāji", kuru pamatuzdevumos ietilpst noteikt vai formulēt uzņēmuma darbības pamatvirzienus, kā arī plānot, vadīt un koordinēt uzņēmuma darbu. Treškārt, šī tiesa minēja, ka no A. Surmača amata aprakstā norādītajiem pienākumiem ir secināms, ka viņa pienākumos ir ietilpis vadīt un strukturēt kredītiestādes darbu attiecībā uz tās pārrobežu darījumiem, kā arī citiem kredītiestādei svarīgiem finanšu darījumiem [12]. Tādējādi, lai arī A. Surmača amats neesot bijis norādīts to amatpersonu sarakstā, kuras bija tiesīgas parakstīt dokumentus, Administratīvā apgabaltiesa tomēr uzskatīja, ka nav šaubu, ka viņam atbilstoši amata pilnvarām pastāvēja iespēja ietekmēt kredītiestādes darbību.

19. A. Surmačs par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, norādot, ka pirmās instances tiesa nav pēc būtības iedziļinājusies viņa amata pienākumu, tiesību un atbildības saturā un ka tā ir piemērojusi Latvijas likumu, neņemot vērā Direktīvu 94/19 un, it īpaši, šīs direktīvas I pielikuma 7. punktu. Iesniedzējtiesa uzskatīja, ka šī kasācijas sūdzība ir radījusi šaubas par Direktīvas 94/19 interpretāciju.

20. Šī tiesa, pirmkārt, šaubās, vai to personu uzskaitījums, kuras ir atzīstamas par ar attiecīgo kredītiestādi saistītām personām, kurām ir liedzamas tiesības uz garantēto atlīdzību Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punkta izpratnē, ir uzskatāms par izsmeļošu.

21. Otrkārt, iesniedzējtiesa šaubās par to, vai Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā paredzēto garantētās atlīdzības izmaksas izņēmumu būtu pieļaujams attiecināt tikai uz tādām personām, kuras ir atbildīgas par kredītiestādes darbību kopumā, vai arī uz tādām personām, kuru atbildība aprobežojas ar atsevišķu noguldījuma piesaistītāja darbības virzienu vai funkciju. Otrajā gadījumā iesniedzējtiesa uzskata, ka būtu jāprecizē, vai ir nozīme šo darbības virzienu vai šīs personas funkciju saturam, tādējādi, ka, ņemot vērā attiecīgās tiesību normas jēgu, garantētās atlīdzības izmaksu varētu tikt liegta vienīgi personām, kuru darbība var būtiski ietekmēt kredītiestādes darbības rezultātus un tādējādi veicināt vai novest pie noguldījumu nepieejamības iestāšanās.

22. Treškārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka ir jāgūst skaidrība par to, vai, lai piemērotu izņēmumu attiecībā uz Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētajām personām, ir vajadzīgs, lai darbiniekam būtu pilnīga atbildība par viņam uzticēto jomu, vai tikai lielāka vai mazāka iespēja ietekmēt šīs jomas virzību. Pēdējā minētajā gadījumā būtu jānosaka kritēriji, pamatojoties uz kuriem ir iespējams noteikt,

12 — Konkrētāk šajā aprakstā bija norādīts, ka galvenie viceprezidenta pienākumi un atbildība bija juridisko nodrošinājumu bankas starptautiskajiem un finanšu tiesību darījumiem plānošana, koordinēšana un pārraudzība; bankas pārrobežu finanšu darījumu strukturēšana, vadīšana un juridiskā nodrošinājuma sagatavošana; citu bankai nozīmīgu finanšu darījumu strukturēšana, vadīšana un juridiskā nodrošinājuma sagatavošana; juridiskā nodrošinājuma sagatavošana jauniem bankas finanšu produktiem; bankas valdes un padomes konsultēšana finanšu tiesību jautājumos, atbilstošu atzinumu sniegšana; juridisko atzinumu sagatavošana īpaši sarežģītos tiesību jautājumos.

ka darbinieka īstenotā ietekme uz kredītiestādes darbību ir pietiekami būtiska, lai viņu atzītu par "vadītāju" šīs tiesību normas izpratnē, un vai šajā nolūkā nozīme ir tikai darbinieka amata aprakstā norādītajiem amata pienākumiem un tiesībām vai arī visu apstākļu kontekstā var būt nozīme konkrētas personas reālajai, pat neformālajai ietekmei uz kredītiestādes vai atsevišķas tās darbības jomas virzību.

23. Ņemot vērā visus šos iepriekš minētos apsvērumus, iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes [1994. gada 30. maija] Direktīvas 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām I pielikuma 7. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tajā noteiktais to personu uzskaitījums, kuras ir atzīstamas par ar attiecīgo kredītiestādi saistītām personām, kurām ir liedzamas tiesības uz garantēto atlīdzību, ir izsmeļošs?

2) Vai personu, kurai atbilstoši amata aprakstam ir tiesības plānot, koordinēt un pārraudzīt nevis kredītiestādes darbību kopumā, bet kādu kredītiestādes darbības virzienu vai funkcijas izpildi, tomēr nav paredzēta iespēja dot rīkojumus vai pieņemt citām personām saistošus lēmumus, var atzīt par kredītiestādes vadītāju vai citu personu atbilstoši Direktīvas [94/19] I pielikuma 7. punktam? Vai ir nozīme konkrēta kredītiestādes darbības virziena vai funkcijas saturam?

3) Vai Direktīvas [94/19] I pielikuma 7. punkta interpretācija ir tāda, ka dalībvalsts var liegt garantētās atlīdzības izmaksu personai, kura atbilstoši amata aprakstā paredzētajiem amata pienākumiem un tiesībām nav atzīstama par vadītāju, tomēr tai faktiski ir bijusi būtiska ietekme uz kredītiestādes vadītāju vai personiski atbildīgu personu būtiskiem lēmumiem? Vai šajā kontekstā nozīmīga var būt ietekme, kurai ir tikai neformāls raksturs, kas izriet no personas autoritātes, zinātības un informētības par kredītiestādes darbību?"

III – **Tiesvedība Tiesā**

24. Lēmums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā tika saņemts 2014. gada 18. martā. A. Surmačs, Latvijas valdība un Komisija ir iesniegušas apsvērumus.

IV – **Juridiskais pamatojums**

A – *Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

25. Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā ietvertais uzskaitījums, kurā minētas dažas noguldītāju kategorijas, uz kurām dalībvalstis var neattiecināt noguldījumu garantijas, ja noguldījumi nav pieejami, ir izsmeļošs un vai dalībvalstis var paplašināt šo izņēmumu piemērošanas jomu, attiecinot tos uz citām, šajā uzskaitījumā neminētām personām.

26. Manuprāt, vairāki faktori runā par labu tam, lai attiecībā uz Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā ietverto noguldītāju uzskaitījumu tiktu izmantota šaura pieeja.

27. Pirmkārt, ir jānorāda, ka no paskaidrojumiem, kuri pievienoti Komisijas iesniegtajam direktīvas priekšlikumam, pamatojoties uz kuru vēlāk tika pieņemta Direktīva 94/19, tieši izriet, ka "I pielikumā ietvertais saraksts ir ierobežots un dalībvalstis varēs neattiecināt garantijas tikai uz tajā minētajām iestādēm un personām; jebkuru citu iestāžu vai personu izslēgšana būtu pretrunā direktīvai" [13].

13 — Skat. iepriekš 6. zemsvītras piezīmē minēto Priekšlikuma direktīvai paskaidrojumu 18. lpp.

28. Otrkārt, Direktīvas 94/19 7. panta 2. punkts un tās I pielikums, uz kuru ir atsauce šajā tiesību normā, ir jāinterpretē, ņemot vērā šo secinājumu 7. punktā atgādināto šīs direktīvas preambulas astoņpadsmito apsvērumu, kurā neapšaubāmi ir veikta atsauce uz šajā tiesību normā paredzētajiem izņēmumiem. No šī apsvēruma izriet, ka dalībvalstis var neattiecināt garantijas, ko paredz noguldījumu garantiju sistēmas, uz dažām *īpaši uzskaitītām* noguldījumu vai noguldītāju kategorijām.

29. Lai arī minētajā apsvērumā nav tieši minēts, ka Direktīvas 94/19 I pielikumā ietvertais noguldījumu un noguldītāju saraksts ir ierobežots, tomēr no tā, ka noguldījumiem un noguldītājiem ir jābūt īpaši uzskaitītiem, ir jāsecina, ka, ja dalībvalstis izvēlas garantijas nepiemērot dažām noguldījumu un noguldītāju kategorijām, tām savās tiesībās ir jānorāda noguldījumu un noguldītāju kategorijas, kurām izslēgšana ir piemērojama izsmeļoši[14]. Tas, ka izņēmumu uzskaitījumam ir jābūt izsmeļošam valsts tiesību aktos, ar kuriem transponēta Direktīva 94/19, manuprāt, arī nepārprotami runā par labu interpretācijai, saskaņā ar kuru dalībvalstis nevar ne atkāpties no to noguldījumu un noguldītāju saraksta, attiecībā uz kuriem direktīvā ir paredzēta iespēja neattiecināt garantijas, ne paplašināt to personu loku, uz kurām attiecas šis izņēmums.

30. Treškārt, ir jānorāda, kā jau atgādināts iepriekš, ka ar Direktīvu 94/19 ir paredzēts dalībvalstīs ieviest vienu vai vairākas noguldījumu garantiju sistēmas, sasniedzot divus mērķus – likvidēt visus ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai, kā arī aizsargāt noguldītājus un nodrošināt banku sistēmas stabilitāti.

31. Ar Direktīvas 94/19 7. panta 2. punktu dalībvalstīm ir piešķirtas tiesības paredzēt, ka attiecībā uz dažiem direktīvas I pielikumā uzskaitītajiem noguldītājiem vai noguldījumiem netiek attiecinātas vai tiek samazinātas iepriekš minētās garantijas. Šī tiesību norma līdz ar to ir noteikums, ar kuru ir izdarīta atkāpe no noguldījumu garantijām, kuras ieviestas ar Direktīvu 94/19. Atšķirībā no tās 2. panta, kurā paredzēti daži obligāti izņēmumi, ar Direktīvas 94/19 7. panta 2. punktu dalībvalstīm ir atstāta izvēles iespēja attiecināt vai neattiecināt garantijas attiecībā uz I pielikumā minētajiem noguldītājiem.

32. Saskaņā ar interpretācijas kritēriju, kuru Tiesa bieži ir piemērojusi savā pastāvīgajā judikatūrā, Savienības tiesību aktos paredzētie izņēmumi vai atkāpes no vispārīga principa, kurš noteikts vispārpiemērojamā tiesību normā, ir interpretējami šauri[15].

33. Saskaņā ar šo interpretācijas kritēriju, ciktāl tiesību norma, ar kuru dalībvalstīm ir piešķirtas tiesības neattiecināt vai samazināt garantijas, ko paredz noguldījumu garantiju sistēmas, ir norma, ar kuru izdarīta atkāpe no garantiju sistēmas regulējuma, kas ieviests ar direktīvu, šī tiesību norma ir jāinterpretē šauri.

34. Tādējādi no iepriekš minētajiem apsvērumiem, manuprāt, izriet, ka Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētais noguldītāju uzskaitījums ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstis nevar paplašināt atkāpes no noguldījumu garantijām piemērojamību, tajā iekļaujot personas, kuras nav ietvertas direktīvā norādīto noguldītāju sarakstā.

35. Tomēr, kā redzēsim no otrā un trešā prejudiciālā jautājuma analīzes, Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētie jēdzieni, konkrēti, iesniedzējtiesā izskatāmajā lietā apspriestie jēdzieni "direktors" un "vadītājs", ir Savienības tiesību jēdzieni, kuri ir jāsaprot funkcionāli. Tiem tomēr ir jābūt saskanīgiem ar katras dalībvalsts tiesībās un komercpraksē izmantotajiem jēdzieniem. Šajā ziņā garantijas var neattiecināt uz personām, kuras ieņem amatu, kura nosaukums valsts tiesībās vai komercpraksē ir

14 — Lai arī ar astoņpadsmitā apsvēruma citām valodu redakcijām varētu nonākt pie dažādas interpretācijas, manis ieteiktā astoņpadsmitā apsvēruma interpretācija, manuprāt, īpaši skaidri izriet no Direktīvas 94/19 vācu valodas teksta, kurā tieši norādīts, ka noguldījumu un noguldītāju kategorijas nepārprotami *ir tieši jānorāda* ("ausdrücklich genannt werden müssen") valsts tiesību aktos, ar kuriem tiek veikta transponēšana. Holandiešu valodas redakcija, kurā izmantots formulējums "in een limitatieve lijst vermelde", apstiprina šo interpretāciju.

15 — Šajā ziņā skat. spriedumus *Honyvem Informazioni Commerciali* (C-465/04, EU:C:2006:199, 24. punkts), kā arī *Pfeiffer* u.c. (no C-397/01 līdz C-403/01, EU:C:2004:584, 52. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

citādāks nekā "direktors" vai "vadītājs", ar nosacījumu, ka faktiski īstenotie uzdevumi var tikt uzskatīti par tādiem, uz kuriem attiecas šo jēdzienu definīcijas. Savukārt garantijas nevarēs neattiecināt uz personām, uz kurām funkcionāli neattiecas šādi jēdzieni. Valsts tiesai ir jānosaka, vai uz personu neatkarīgi no tās ieņemtā amata nosaukuma ir attiecināmi jēdzieni "direktors" vai "vadītājs".

36. Tādējādi uz personu, kura saskaņā ar valsts tiesībām vai valstī esošo vai attiecīgās kredītiestādes komercpraksi, piemēram, kā iesniedzējtiesā izskatāmajā lietā, ieņem viceprezidenta amatu, var pilnībā attiekties Direktīvā 94/19 paredzētās aizsardzības izslēgšanas piemērošanas joma, ja funkcionāli viņas amats var tikt uzskatīts par tādu, uz kuru attiecas jēdzieni "direktors" un "vadītājs" iepriekš minētās direktīvas izpratnē.

37. Noslēgumā uz Augstākās tiesas uzdoto pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētais uzskaitījums ir izsmeļošs, kas nozīmē, ka valsts tiesību aktos nevar tikt paplašināta noguldījumu garantiju izslēgšanas piemērošanas joma attiecībā uz personām, uz kurām neatkarīgi no viņu amata nosaukuma funkcionāli neattiecas šajā uzskaitījumā minētie jēdzieni.

B – *Par otro un trešo prejudiciālo jautājumu*

38. Ar otro un trešo prejudiciālo jautājumu, kurus, manuprāt, var izskatīt kopā, iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu precizēt atbildības par kredītiestādes vadību līmeni un apjomu, kādam ir jābūt tās vadītājiem, lai viņi varētu tikt uzskatīti par personām, uz kurām nav attiecināmas noguldījumu garantijas, kā paredzēts Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā. Iesniedzējtiesa uzdod vairākus konkrētus jautājumus, kuri, tāsprāt, ir izšķiroši tajā izskatīšanā esošā strīda atrisināšanai attiecībā uz šīs atbildības objektīvo apjomu, līmeni un saturu, kā arī veidu, saskaņā ar kuru šī atbildība ir jānosaka.

39. Iesākumā ir jānorāda, ka, lai arī iesniedzējtiesa nav tieši to apstiprinājusi, no prejudiciālo jautājumu formulējuma un lietas materiāliem izriet, ka otrā un trešā prejudiciālā jautājuma apjoms ir jāsaprot kā tāds, kas attiecas tikai un vienīgi uz to, kā starp Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā paredzētajām dažādajām noguldītāju kategorijām interpretēt "direktora" un "vadītāja" kategorijas. Proti, pārējām Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētajām noguldītāju kategorijām nav nozīmes iesniedzējtiesā izskatīšanā esošās lietas atrisināšanai.

40. Ne Direktīvas 94/19 I pielikumā, ne arī kādā citā tās tiesību normā nav definēti jēdzieni "direktors" un "vadītājs". Šajos apstākļos ir jāinterpretē šie abi jēdzieni, lai noskaidrotu to jēgu un piemērojamību.

41. Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka ar Direktīvu 94/19 Savienības likumdevējs, pamatojoties uz minimālās saskaņošanas principu [16], vēlējās saskaņot galvenos noguldījumu garantiju sistēmas elementus [17], tostarp regulējumu par garantiju neattiecināšanu uz dažām noguldītāju kategorijām, kuru vidū ir arī minētās direktīvas I pielikuma 7. punktā ietvertās kategorijas.

42. Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa izriet, ka tādas Savienības tiesību normas teksts, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās jēgu un piemērojamību, parasti visā Savienībā ir jāinterpretē autonomi un vienveidīgi [18].

43. No šiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētajiem jēdzieniem "direktors" un "vadītājs" ir sava nozīme Savienības tiesībās un tie ne vienmēr atbilst to nozīmei valstu tiesībās.

16 — Skat. Direktīvas 2014/49 preambulas sesto apsvērumu.

17 — Skat. Direktīvas 94/19 preambulas devīto apsvērumu.

18 — Skat. spriedumu *Deckmyn* un *Vrijheidsfonds* (C-201/13, EU:C:2014:2132, 14. punkts un tajā minētā judikatūra).

44. Lai interpretētu Savienības tiesību jēdzienus, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir jāņem vērā ne tikai tās tiesību normas formulējums, kurā šis jēdziens ir ietverts, bet arī konteksts, kurā tas ir lietots, un ar tiesību aktu, kurā tas ir ietverts, izvirzītie mērķi [19]. Savienības tiesību normas vēsturiskais konteksts arī var būt viens no tās interpretācijas elementiem [20].

45. Pirmkārt, attiecībā uz abu attiecīgo jēdzienu gramatisko interpretāciju ir jānorāda, ka itāļu valodā jēdziens "direktors" attiecas uz pilnvarām/pienākumu pārvaldīt un kopējā juridiskajā valodā var tikt saprasts kā jēdziens, kurš norāda uz kādas sabiedrības valdes locekli. Savukārt jēdziens "vadītājs" norāda uz pilnvarām/pienākumu vadīt un vispārīgi attiecas uz darbinieku, kurš uzņēmumā galvenokārt īsteno vadības pienākumus.

46. Tomēr tikpat labi gan jēdzienam "direktors", gan jēdzienam "vadītājs" dažādās Savienības valodās var būt dažādi niansēta nozīme. Šajā ziņā Latvijas valdība, piemēram, savos apsvērumos ir uzsvērusi, ka Direktīvas 94/19 latviešu valodas redakcijā izmantotajam jēdzienam "vadītājs" ir plašāka piemērojamība nekā attiecīgajiem jēdzieniem angļu valodā (*manager*) un franču valodā (*dirigeants*).

47. Manuprāt, no tā – bez nepieciešamības tālāk turpināt jēdziena formulējuma analīzi – izriet, ka abu šo jēdzienu gramatiskā interpretācija nevar sniegt pārliecinošu atbildi par to piemērojamību. Līdz ar to tiesību norma, kurā ietverti šie jēdzieni, ir jāinterpretē teleoloģiski un sistēmiski, ņemot vērā tās vēsturisko kontekstu.

48. Saistībā ar attiecīgās tiesību normas teleoloģisko interpretāciju no direktīvas preambulas astoņpadsmitā apsvēruma izriet, ka mērķis, kurš attaisno dalībvalstīm piešķirto iespēju neattiecināt garantijas, ko paredz noguldījumu garantiju sistēmas, uz dažiem noguldītājiem, ir tāds, ka šiem noguldījumiem vai noguldītājiem nav vajadzīga īpaša aizsardzība. Turklāt no Komisijas direktīvas priekšlikuma, pamatojoties uz kuru vēlāk tika pieņemta Direktīva 94/19, izriet, ka šo garantiju neattiecināšanas pamatā esošā ideja bija neparedzēt noguldījumu garantijas personām, kuras ar grūtībām varētu tikt uzskatītas par tādām, kurām vajadzīga aizsardzība tādēļ, ka tās nebūtu pietiekami kompetentas vai informētas [21].

49. Turklāt arī no Direktīvas 94/19 preambulas sešpadsmitā apsvēruma, kurš citēts šo secinājumu 6. punktā, izriet, ka likumdevējs 1994. gadā uzskatīja, ka šajā direktīvā paredzētais zemākais garantijas līmenis nedrīkst veicināt kredītiestāžu nepareizu vadību. Kā ir norādījusi Komisija, šajā apsvērumā ir uzsvērts, ka iespējamā garantiju neattiecināšana uz dažām personu kategorijām, it īpaši kredītiestāžu vadību, Direktīvas 94/19 kontekstā bija saistīta ar mērķi izvairīties no ētiska rakstura konfliktiem. Galvenā doma bija tā, ka kredītiestāžu direktori vai vadītāji, kuri varēja paļauties, ka bankas darbības problēmu gadījumā viņu noguldījumi katrā ziņā tiktu aizsargāti, pat ja tas būtu ierobežotā apmērā, varēja tikt mudināti pieņemt riskantākus lēmumus, kuri tādējādi kredītiestādei varēja radīt zaudējumus [22].

50. Šajā ziņā es nevaru nenorādīt uz to, ka, lai arī absolūti ir taisnība, ka tāda ir likumdevēja 1994. gadā izdarītās izvēles neattiecināt garantijas attiecībā uz kredītiestāžu direktoru un vadītāju noguldījumiem pamatā esošā jēga, 2014. gadā likumdevējs jaunajā Direktīvā 2014/49, šķiet, tomēr ir izvēlējies vairs nemēģināt sasniegt šo mērķi. Šajā jaunajā tiesiskajā regulējumā nav ietverta ne garantiju neattiecināšana uz šīm noguldītāju kategorijām, ne norāde tās preambulas apsvērumos par

19 — Skat. spriedumu *Circul Globus Bucureşti* (C-283/10, EU:C:2011:772, 32. punkts). Šajā pašā ziņā skat. arī spriedumus *Partena* (C-137/11, EU:C:2012:593, 56. punkts) un *Koushkaki* (C-84/12, EU:C:2013:862, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

20 — Skat. spriedumu *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50. punkts).

21 — Skat. 6. zemsvītras piezīmē minēto Priekšlikuma direktīvai paskaidrojumu 18. lpp.

22 — Šajā ziņā skat. arī apsvērumus, kuri ietverti EBTA Tiesas 2013. gada 28. janvāra sprieduma EBTA Uzraudzības iestāde/Islande (E-16/11 (2013), *EFTA Ct.. Rep*., 4) 167. punktā.

nepieciešamību sasniegt šādu mērķi. Šajā kontekstā, lai arī ir acīmredzams, ka Direktīva 2014/49 nav piemērojama *ratione temporis* iesniedzējtiesā izskatīšanā esošajā lietā, es tomēr uzskatu, ka tas, ka šāds mērķis vairs nav ietverts jaunajā direktīvā, var likt domāt, ka Savienības sistēmā šo mērķi – pat pirms Direktīvas 2014/49 pieņemšanas – būtībā netika īpaši mēģināts sasniegt.

51. Attiecībā uz sistēmisko interpretāciju tiesību akti par noguldījumu garantiju sistēmām šobrīd ir jāuzskata par daļu no Savienības tiesiskā regulējuma par bankām un citām finanšu institūcijām sistēmas [23]. Konkrētāk, šie tiesību akti ir viens no Eiropas Banku savienības elementiem [24]. Turklāt Direktīva 94/19 iekļaujas plašākā tiesiskā regulējuma ietvarā; to apstiprina dažas atsauces uz citām direktīvām, kuras minētas dažos tās apsvērumos [25]. Līdz ar to jēdzienu "direktors" un "vadītājs" interpretācijā ir jāņem vērā tiesiskā regulējuma sistēma, kurā šie jēdzieni ir ietverti [26]. Tas, ka dažas no šīs tiesiskā regulējuma sistēmas normām vairs nebija spēkā pamatlietas faktu norises laikā, manuprāt, netraucē atsaukties uz šīm normām kā interpretācijas līdzekļiem.

52. Manuprāt, Savienības tiesību aktu kredītiestāžu jomā analīze parāda, ka abi amatu veidi, kuri pielīdzināmi direktora un vadītāja amatiem Direktīvas 94/19 izpratnē, ir uzskatīti par tādiem, kuri ir jāreglamentē. Pirmkārt, Savienības tiesību aktos ir paredzētas dažas tiesību normas attiecībā uz kredītiestāžu vadības struktūru saistībā gan ar tās vadības uzdevumu, gan uzraudzības un pārraudzības uzdevumu. Otrkārt, šie tiesību akti attiecas arī uz personām, kuras, lai arī nav kredītiestādes vadības struktūru locekļi, vadībā pilda pamatfunkcijas, atbildot par savu rīcību vadības struktūrai.

53. Tieši šajā ziņā Direktīvā 2013/36 tika paredzēti īpaši noteikumi gan attiecībā uz vadības struktūru, gan personām, kuras ietilpst vadībā, kura definēta kā "augstākā vadība" [27]. Šajā direktīvā ir paredzēta, piemēram, pārvaldības kārtība, kura ir piemērojama gan vadības struktūrai, gan augstākajai vadībai [28]. Šajā pašā direktīvā arī ir paredzēts, joprojām kā piemērs, ka, ja kredītiestādē ir plānots iegādāties būtisku līdzdalību, kompetentajām iestādēm, lai nodrošinātu pārdomātu un piesardzīgu tās kredītiestādes vadību, uz kuru šis plāns attiecas, ir jānovērtē tostarp jebkura vadības struktūras locekļa un augstākās vadības locekļa, kurš plānotās iegādes rezultātā vadīs kredītiestādes darbību, reputācija, zināšanas, iemaņas un pieredze [29].

54. Šajā pašā ziņā Eiropas Banku iestāde ir noteikusi kritērijus un procedūras, kas kredītiestādēm un kompetentajām iestādēm ir jāievēro, novērtējot kredītiestādes vadības struktūras potenciālo vai jau esošo locekļu spēju veikt vadības un stratēģiskās uzraudzības pienākumus; tie attiecas arī uz Eiropas Banku iestādes pamatnostādnēs definēto "personu, kas pilda pamatfunkcijas" novērtējumu.

55. Ņemot vērā šo tiesību aktu kontekstu un definīcijas, kuras iekļautas Direktīvas 2013/36 3. panta 1. punkta 7), 8) un 9) apakšpunktā un Eiropas Banku iestādes pamatnostādnēs, es uzskatu, ka jēdziens "direktors" Direktīvas 94/19 izpratnē var tikt attiecināts uz kredītiestādes struktūras locekļiem, kuru pienākums ir to vadīt un/vai uzraudzīt [30]. Man šķiet, ka šī jēdziena "direktors" definīcija saskan ar vadības struktūras locekļa jēdzienu, kā tas ir definēts Direktīvā 2013/36 un Eiropas Banku iestādes pamatnostādnēs.

23 — Skat. EBTA Tiesas spriedumus EBTA Uzraudzības iestāde/Islande (minēts 22. zemsvītras piezīmē, 128. punkts), kā arī *Aresbank S.A./Landsbankinn hf., Fjármálaeftirlitið* un Islande (E-17/11 (2013), *EFTA Ct. Rep.*, 916, 86.–95. punkts).

24 — Skat. iepriekš 3. punktu un 5. zemsvītras piezīmi.

25 — Skat., piemēram, Direktīvas 94/19 preambulas piekto un sesto apsvērumu.

26 — Šajā ziņā ir jānorāda, ka Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvas 97/9/EK par ieguldītāju kompensācijas sistēmām (OV L 84, 22. lpp.) I pielikuma 4. punktā ir paredzēts identisks izņēmums Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā paredzētajam.

27 — Skat. Direktīvas 2013/36 3. panta 1. punkta 9) apakšpunktu, kas iepriekš minēts 10. punktā.

28 — Skat., piemēram, Direktīvas 2013/36 88. panta 2. punktā paredzēto iecelšanas komiteju.

29 — Skat. Direktīvas 2013/36 23. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

30 — Šajā ziņā var norādīt, ka Komisijas 2004. gada 14. decembra Ieteikumā 2004/913/EK, ar ko veicina atbilstošu režīmu biržas sarakstā iekļautu sabiedrību direktoru atlīdzībai (OV L 385, 55. lpp.), "direktors" ir definēts kā jebkurš biržas sarakstā iekļautās sabiedrības pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras loceklis. Skat. it īpaši šī ieteikuma 2.1. punktu.

56. Šajā pašā ziņā, manuprāt, var tikt uzskatīts, ka jēdziens "vadītājs" attiecas uz kredītiestādes personāla locekļiem, kuri, lai arī viņi neietilpst vadības struktūrā, pilda pamatfunkcijas kredītiestādes ikdienas darbībā, kuriem ir iespēja būtiski ietekmēt pašas kredītiestādes darbību un kuri par savu rīcību tieši atbild vadības struktūrai. Man šķiet, ka šāda jēdziena "vadītājs" definīcija saskan arī ar Direktīvā 2013/36 minēto jēdzienu "augstākā vadība", kā arī ar jēdzienu "personas, kas pilda pamatfunkcijas" Eiropas Banku iestādes pamatnostādņu izpratnē.

57. Turklāt šīs definīcijas saskan arī ar likumdevēja 1994. gadā sasniedzamajiem mērķiem, kuri minēti iepriekš 48. un 49. punktā.

58. Tomēr valsts tiesai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, ir konkrēti jāizvērtē, vai ar kredītiestādi saistīta persona var tikt uzskatīta par tādu, uz kuru attiecas kāda no šīm abām iepriekš minētajām kategorijām.

59. Pēc šo abu jēdzienu definēšanas tagad saskaņā ar šīm definīcijām ir iespējams konkrēti atbildēt uz iesniedzējtiesas uzdotajiem īpašajiem jautājumiem. Šie jautājumi ir, pirmkārt, par atbildības, kura ir atzīstama kredītiestādes darbiniekam, objektīvo apjomu, lai viņu varētu atzīt par vadītāju Direktīvas 94/19 izpratnē, un, otrkārt, par šīs atbildības līmeni un saturu, kā arī konkrētiem apstākļiem, kuri ļauj to noteikt.

60. Jautājumā par atbildības objektīvo apjomu iesniedzējtiesa vispirms jautā, vai šāda atbildība ir jāsaprot kā tāda, kura attiecas uz kredītiestādes darbību kopumā, vai pietiek ar to, ka darbinieks ir atbildīgs tikai par kādu kredītiestādes darbības jomu. Otrajā gadījumā iesniedzējtiesa jautā, vai šīs jomas saturam ir nozīme.

61. Pamatojoties uz šo secinājumu 56. punktā pieņemto vadītāja definīciju, es uzskatu, ka, lai kāda persona par tādu varētu tikt atzīta, nav vajadzīgs, lai atbildība saistībā ar viņas ieņemto amatu attiektos uz kredītiestādes darbību kopumā. Lai persona varētu būtiski ietekmēt kredītiestādes darbības virzienu, faktiski, manuprāt, var pietikt ar to, ka šī persona ir atbildīga par vienu kredītiestādes darbības jomu, bet šai jomai ir būtiski jāietekmē kopējā kredītiestādes darbība. Tādējādi ir acīmredzami, ka iespēja būtiski ietekmēt kredītiestādes darbības virzienu būs atkarīga no attiecīgās darbības jomas veida un nozīmes. Valsts tiesai būs konkrēti jānosaka, vai atbildība par attiecīgo darbības jomu tajā izskatīšanā esošajā lietā ļauj atbildīgajai personai būtiski ietekmēt pašas kredītiestādes darbības virzienu. Šajā ziņā es uzskatu, ka pienākums vadīt, strukturēt, plānot, koordinēt un uzraudzīt kredītiestādes darbību attiecībā uz tās starptautiskajiem darījumiem, kā arī citiem svarīgiem šīs kredītiestādes finanšu darījumiem ļauj vispārīgi – ar nosacījumu, ka tiek izvērtēti konkrēti lietas apstākļi, – būtiski ietekmēt kredītiestādes darbības virzienu.

62. Attiecībā uz tās atbildības līmeni un saturu, kas ir vajadzīga, lai kāds kredītiestādes darbinieks varētu tikt atzīts par vadītāju Direktīvas 94/19 izpratnē, iesniedzējtiesa vispirms jautā, vai ir vajadzīgs, lai šim darbiniekam būtu pilnīga atbildība par kredītiestādes darbību vai darbības jomu, kas ir viņa kompetencē, vai arī pietiek ar to, ka viņam ir tikai iespēja ietekmēt, pat neformāli, šo darbību. Minētā tiesa tālāk jautā, vai, lai personu atzītu par vadītāju, ir vajadzīgs, lai viņai būtu pilnvaras dot rīkojumus vai pieņemt saistošus lēmumus attiecībā pret citām personām.

63. Šajā ziņā no šo secinājumu 56. punktā identificētā jēdziena "vadītājs" izriet, ka, lai kādu darbinieku varētu par tādu atzīt, viņam ir jāieņem ievērojama vieta kredītiestādē, kas viņam ļauj īstenot būtisku ietekmi uz pašas iestādes darbības virzienu, un viņam par savu darbību ir jāatbild tieši vadības struktūrai. Ņemot vērā šo "vadītāja" definīciju, es uzskatu, ka, lai kāds darbinieks par tādu varētu tikt atzīts, nav absolūti nepieciešams, lai viņam būtu pilnīga atbildība par kādu darbības jomu vai lai viņam būtu pilnvaras dot rīkojumus vai pieņemt saistošus lēmumus. Faktiski nav izslēgts, ka atkarībā no katras konkrētās lietas apstākļiem pilnvaras vadīt, strukturēt, plānot, koordinēt un uzraudzīt

kredītiestādes darbību ļauj personai, kurai ir šīs pilnvaras, īstenot būtisku ietekmi uz šo iestādi. Tomēr valsts tiesai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, ir konkrēti jāpārbauda, vai, neraugoties uz to, ka nav pilnīgas atbildības kādā darbības jomā un/vai pilnvaru dot rīkojumus vai pieņemt saistošus lēmumus, darbinieks faktiski var būtiski ietekmēt kredītiestādes darbības virzienu.

64. Šie pēdējie minētie apsvērumi noved mani pie atbildes uz pēdējo jautājumu, kuru uzdevusi iesniedzējtiesa, kas jautā, vai, lai darbinieku atzītu par vadītāju, ir jāņem vērā vienīgi amata aprakstā paredzētie viņa ieņemtā amata pienākumi un tiesības vai arī, ņemot vērā lietas apstākļus, ir nozīmīga attiecīgā darbinieka faktiskā, pat neformāla rakstura ietekme uz kredītiestādes darbību. Kā izriet no iepriekš minētajiem apsvērumiem, es uzskatu, ka valsts tiesai ir jāņem vērā visi attiecīgās lietas apstākļi, lai noteiktu, vai kāds darbinieks var tikt atzīts par vadītāju Direktīvas 94/19 izpratnē. No tā izriet, ka, lai arī ieņemtā amata apraksts un veiktie uzdevumi noteikti ir būtiski vērtējuma elementi, valsts tiesai tomēr ir jāņem vērā konkrētā situācija, kā arī pilnvaras un ietekme, pat neformāla rakstura, kuru attiecīgā persona faktiski īsteno kredītiestādē.

V – **Secinājumi**

65. Pamatojoties uz iepriekš minēto, es līdz ar to iesaku Tiesai uz Augstākās tiesas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīvas 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām I pielikuma 7. punktā minētais uzskaitījums ir izsmeļošs, kas nozīmē, ka valsts tiesību aktos nevar tikt paplašināta noguldījumu garantiju izslēgšanas piemērošanas joma, to attiecinot uz personām, uz kurām neatkarīgi no viņu amata nosaukuma funkcionāli neattiecas šajā uzskaitījumā minētie jēdzieni.

Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētais jēdziens "direktors" attiecas uz kredītiestādes struktūras locekļiem, kuru pienākums ir īstenot šīs kredītiestādes vadības un/vai uzraudzības darbības. Direktīvas 94/19 I pielikuma 7. punktā minētais jēdziens "vadītājs" attiecas uz kredītiestādes personāla locekļiem, kuri, lai arī viņi neietilpst vadības struktūrā, pilda pamatfunkcijas kredītiestādes ikdienas darbībā, kuriem ir iespēja būtiski ietekmēt pašas kredītiestādes darbību un kuri par savu rīcību tieši atbild vadības struktūrai.

Lai darbinieks varētu tikt atzīts par "vadītāju" Direktīvas 94/19 izpratnē, nav absolūti nepieciešams, lai atbildība saistībā ar viņa ieņemto amatu attiektos uz kredītiestādes darbību kopumā un lai viņam būtu pilnīga atbildība par kādu darbības jomu vai lai viņam būtu pilnvaras dot rīkojumus vai pieņemt saistošus lēmumus.

Tomēr valsts tiesai, ņemot vērā visus attiecīgos lietas apstākļus, tostarp papildus ieņemtā amata aprakstam – konkrēto situāciju un attiecīgās personas faktiski īstenotās pilnvaras kredītiestādē, ir konkrēti jāpārbauda, vai viņam faktiski ir iespēja būtiski ietekmēt kredītiestādes darbības virzienu.